

Szlakiem zabytków Piotrkowa Trybunalskiego

Piotrków Trybunalski to historyczne, urokliwe miasteczko w woj. łódzkim, które warto dodać do swej turystycznej mapy Polski. To tutaj, w nieistniejącym już Ratuszu obradował Trybunał Koronny - najwyższy sąd Rzeczypospolitej. Dziś zarysy jego fundamentów widoczne są na Rynku, a w pobliżu na ul. Farnej zobaczyć można ciekawą aleję herbów cechów piotrkowskich. Historyczne początki Piotrkowa nie są znane, a pierwsza informacja o nim spotkana w źródłach historycznych, pochodzi z 1217 roku.

Zamek Królewski

Zamek w Piotrkowie Trybunalskim to zamek królewski zbudowany w latach 1512-19 przez mistrza Benedykta z Sandomierza dla króla Zygmunta I Starego. To budowla w stylu późnogotyckiej wieży mieszkalnej powstałej z cegły i piaskowca. Wieża jest czterokondygnacyjna. Nie bez przyczyny zamek zyskał formę wieży - była wówczas ona symbolem statusu społecznego. Obecnie w zamku piotrkowskim siedzibę ma Muzeum, a budowla jest rewitalizowana.

Ratusz i Trybunał

Rynek Trybunalski w Piotrkowie to centralny punkt średniowiecznego układu urbanistycznego miasta. Rynek nie jest duży, ale urokliwy, niegdyś stał tu Ratusz, ale w XIX wieku go rozebrano i wtedy straciło na znaczeniu to miejsce, bowiem w Ratuszu do 1792 roku obradował Trybunał Koronny - najwyższy sąd Rzeczypospolitej.

Utworzenie Trybunału było przełomem w dziejach sądownictwa polskiego, wówczas to władza ustawodawcza oddzielona została od władzy wykonawczej. W 1964 roku podczas badań archeologicznych prowadzonych na Rynku Trybunalskim w Piotrkowie odkryto podziemia dawnego ratusza, po czym zarys jego fundamentów zaznaczono na płycie Rynku i postawiono pamiątkową tablicę poświęconą 400-nej rocznicy powstania Trybunału Koronnego.

Pręgierz

Ciekawie ma się sprawa z pręgierzem w Piotrkowie. Pręgierz na Rynku stał już najpewniej w XVI wieku i służył do karania krnąbrnych mieszkańców.

W 1996 roku stanęła na Rynku Trybunalskim replika zabytkowego pręgierza, ale w 2005 roku zniszczył go nieuważny kierowca.

Obecnie znów Rynek zdobi pręgierz, który nieco różni się od poprzedniego.

Synagoga w Piotrkowie

Wielka Synagoga i Mała Synagoga w Piotrkowie Trybunalskim stoją obok siebie, przy ul. Jerozolimskiej.

Wielka Synagoga powstała w latach 1791-93 we wschodniej części miasta, zwanej wtedy Żydowskim Miastem Piotrkowem.

Jej fundatorem był Mojżesz Kocyn.

Za bożnicą znajdował się najstarszy piotrkowski cmentarz żydowski, zniszczony przez Niemców w czasie II wojny światowej. Ten kirkut stał się miejscem egzekucji Żydów z piotrkowskiego getta - pierwszego getta na ziemiach polskich, utworzonego w 1939 roku.

Obok Wielkiej Synagogi stoi nieco starsza Mała Synagoga z 1775 roku, służąca później jako szkoła żydowska.

Kolegium Jezuitów i Kościół Jezuitów

Kościół wybudowany został w latach 1701–1727 w stylu barokowym. Jego południowa ściana wsparta jest fundamentem dawnych murów miejskich. Od strony północnej fasada kościoła zwieńczona jest ozdobnym szczytem z dwiema trzykondygnacyjnymi, barokowymi wieżami.

Obok kościoła oo. Jezuitów znajduje się dawne kolegium jezuickie, później pijarskie, a obecnie liceum im. Bolesława Chrobrego – okazały trzykondygnacyjny budynek podparty skarpami z ryzalitem od frontu. Przy budynku jeszcze w XIX w. znajdowała się jedna z bram przy murach obronnych – Brama Krakowska. Obecnie przed budynkiem I Liceum Ogólnokształcącym znajduje się pomnik Mikołaja Kopernika z XX w.

Cerkiew Prawosławna

Wzniesiono ją w latach 1844 – 1847, a rozbudowano według projektu rosyjskiego architekta Iwana Wasiljewicza Sztrema w 1867 roku.

Powstanie parafii prawosławnej w Piotrkowie związane jest z grupą religijną Greków, która przybyła do Piotrkowa z Macedonii w połowie XVIII wieku.

Król Stanisław August zezwolił na otwarcie w 1778 roku prawosławnej kaplicy pw. Wszystkich Świętych przy obecnym placu Czarneckiego 10. Kaplica ta funkcjonowała aż do 1844 roku kiedy to podjęta została decyzja o budowie cerkwi prawosławnej przy ulicy Słowackiego. Grunt pod kaplicę wykupiono od zakonników klasztoru oo. Pijarów. Budowę nowej świątyni ukończono w 1847 roku..

Kościół Farny św. Jakuba – obecnie Bazylika Mniejsza pw. Jakuba Apostoła

Piotrkowska fara zapisała się w historii jako jedna z najważniejszych świątyń w Rzeczypospolitej XV-XVII wieku, będąc miejscem zjazdów duchowieństwa i możnowładców z całego kraju.

Przybywali tutaj królowie i biskupi, by podejmować decyzje ważne dla państwa i polskiego Kościoła. 28 września 2019 świątynia została podniesiona do tytułu

bazyliki mniejszej. Jest to najstarszy kościół Piotrkowa.

Mury miejskie

Mury miejskie z kamienia i cegły gotyckiej zaczęto stawiać wokół grodu piotrkowskiego w XIV wieku, za czasów króla Kazimierza Wielkiego. Ukończono je w tym samym wieku dzięki fundacji królowej Jadwigi.

Średniowieczne mury o wysokości około 4,5 metra i grubości do 2 metrów otaczały

Piotrków wzdłuż dzisiejszych ulic:

Stronczyńskiego, Placów Kościuszki

i Niepodległości, kościoła i nowego kolegium Jezuitów, ulicy Garncarskiej i Zamurowej, przekraczały ulicę Wojska Polskiego i obejmowały dawny klasztor i kościół Dominikanów. Co ciekawe, zamek królewski stał poza murami. Mury zamykały wielobok o wymiarach 340 x 300 metrów z niewielkim rynkiem, z którego wybiegało 8 ulic. Miasto posiadało 3 bramy - Krakowską, Wolborską i dobudowaną później Bramę Sieradzką oraz 10 baszt.

Na przestrzeni wieków mury obronne Piotrkowa wielokrotnie przebudowywano, w końcu rozpoczęto je rozbierać w latach 1817-1910, wykorzystując budulec do utwardzania ulic. Do dziś zachowały się trzy krótkie fragmenty dawnych obwarowań, najokazalszy z nich widoczny jest w fasadzie dawnego klasztoru Dominikanek przy Placu Kościuszki, drugi przy kościele Jezuitów, a trzeci – w narożniku Krakowskiego Przedmieścia i ulicy Garncarskiej przy plebanii kościoła farnego św. Jakuba.

Drogie dzieciaki to tylko niektóre z atrakcji historycznych naszego miasta.

A Wam co najbardziej się podoba? Jaki zabytek uważacie za najatrakcyjniejszy dla turystów z Polski i obcokrajowców?

Aby się o tym dowiedzieć ogłaszamy dla was konkurs
pt. „Piotrków widziany oczyma dzieci
i młodzieży”.

Prosimy narysujcie najciekawszy Waszym zdaniem zabytek lub wykonajcie jego zdjęcie. Fotografia może być wykonana telefonem.

Prace można nadsyłać do 5 czerwca.

Milej pracy i zabawy!!!

Wioletta Dziadczyk, Beata Jakóbczak, Katarzyna Kaźmierczak